

Arviointikertomus 2021

Sastamalan kaupungin tarkastuslautakunta

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

1

Johdanto

Vuonna 2021 koronapandemia vaikutti yhä kaupungin toimintaan ja talouteen sekä tunnuslukuihin. Koronan kanssa on opittu elämään, mutta sillä oli yhä vaikutusta toimintatapoihin ja tarjottuihin palveluihin. Koronan vaikutuksista on kerrottu myöhemmin.

Tarkastuslautakunta keskittyy vuoden 2021 arvioinnissa yleisesti taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseen, päätöksentekoprosessin linjakkuuteen sekä erityisesti sosiaali- ja terveystoimeen.

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

2

Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta käsitteli vuoden 2021 asioita yhteensä 12 kertaa 3.9.2021-13.5.2022. Kuntavaalien myötä uusi tarkastuslautakunta aloitti toimintansa 3.9.2021.

Tarkastuslautakunnalle järjestettiin koulutusta lautakunnan toiminnasta ja sille kuuluvista tehtävistä.

Tarkastuslautakunta on valvonut kuntalain 84 §:n mukaista sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja kehottanut henkilöitä, joiden ilmoitus puuttui täyttämään sidonnaisuusilmoituksensa. Sidonnaisuusilmoitukset on myös saatettu valtuustolle tiedoksi 13.12.2021.

Kaupungin vastuunalainen tilintarkastaja on esitellyt tarkastuslautakunnalle lakisääteisen tarkastuksen työohjelman, väliraportin ja loppuraportin.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

3

Arviointikertomuksen valmistelu

Tarkastuslautakunta on osana toiminnan ja talouden arviointia kuullut kaupunginjohtajaa, talousjohtajaa, sosiaali- ja terveysjohtajaa, maankäyttöjohtajaa, teknistä johtajaa ja sivistyksen talous- ja hallintopäällikköä.

Tarkastuksen erityisenä kohteena on ollut sosiaali- ja terveystoimi. Tältä toimialalta on kuultu sosiaali- ja terveystoimen johtajan lisäksi johtavaa ylläkäriä, perhe- ja sosiaalipalvelujohtajaa, ikäihmisten avopalvelujohtajaa sekä asumispalvelujohtajaa.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

4

Koronapandemian vaikutukset

Koronapandemia on vaikuttanut kaupungin palveluihin v. 2021 osin vähentävästi, kun kansallisten sulkutilojen myötä palveluja on jouduttu hetkellisesti keskeyttämään. Toisaalta pandemia on muuttanut kaupungin päätöksentekokulttuuria. Nykyisin on mahdollista osallistua kokouksiin myös etänä eli pitää ns. hybridikokouksia, joissa osa osallistujista läsnä fyysisesti ja osa etäyhteyden kautta. Myös etätyö on ollut osalle työntekijöistä mahdollista.

Vuoden 2021 ja 2020 tuloslaskelman luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia, esimerkiksi valtion maksamia koronatukia on vuonna 2021 kirjattu toimintatuottoihin valtionavustuksena ja vuonna 2020 valtionosuuksiin. Lisäksi koronatukia on saatu tilapäisesti kasvaneena yhteisötulovero-osuuksina.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

5

Koronapandemian vaikutukset

Kaupungin tulos nousi koronatukien ansiosta positiiviseksi vuosina 2021 ja 2020. Koronatuet kattoivat koronasta aiheutuneet verotulomenetykset ja lisäkustannukset. Ilman koronatukia kaupungin tulokset olisivat jääneet alijäämäisiksi yli 0,5 miljoonaa euroa v. 2021 ja n. 3 miljoonaa euroa v. 2020. On kuitenkin myös huomioitava, että koronasta aiheutui menoja.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

6

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta – tuloslaskelma ja käyttötalous

Kaupungin tulos oli 4,6 miljoonaa euroa ja tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 3,91 miljoonaa euroa. Kaupungin toimintakate heikkeni vuodesta 2020 noin 6,0 miljoonalla eurolla (4,3 %). Toimintakate toteutui 1,51 miljoonaa euroa lopullista talousarviota parempana.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

7

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta – tuloslaskelma ja käyttötalous

Euromääräisesti tarkasteltuna toimintakate kehittyi talousarviossa ennakoitua positiivisemmin konsernipalvelujen, tilakeskuksen ja teknisen toimen (ilman tilakeskusta) sekä koko sosiaali- ja terveystoimen osalta.

Konsernipalvelut kokonaisuutena alitti alkuperäisen talousarvion 0,77 miljoonalla eurolla ja tilakeskus 0,53 miljoonalla eurolla. Tekninen toimi alitti alkuperäisen talousarvion 0,50 miljoonalla eurolla. Sosiaali- ja terveystoimi kokonaisuutena ylitti alkuperäisen talousarvion 1,07 miljoonalla eurolla, mutta alitti muutetun talousarvion 0,03 miljoonalla eurolla. Sivistystoimen osalta toimintakate oli 0,26 miljoonaa euroa talousarviota heikompi.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

8

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta – tuloslaskelma ja käyttötalous

Kaupungin verotulot toteutuivat vuoden 2021 aikana 1,96 miljoonaa euroa muutettua talousarviota suurempina kasvaen edellisvuoden tasosta 7,70 miljoonaa euroa (9,3 %). Verotulot toteutuivat myös alkuperäistä arviota 4,5 miljoonaa euroa suurempina. Yhteisöverotulot kasvoivat talouden elpymisen ja yhteisöveron jako-osuuskorotuksen myötä 2,6 miljoonaa euroa (tilinpäätös s.10 ja s.36). Lisäksi 0,75 prosentin korotus tuloveroon lisäsi verotuloja 2,6 miljoonalla eurolla (tilinpäätös s. 36).

SASTAMALA
sopivasti sykkä

9

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta – tuloslaskelma ja käyttötalous

Valtionosuuksien toteuma oli 0,07 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi ja 2,78 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2020. Heikentyneen toimintakatteen ja pienentyneiden valtionosuuksien myötä kaupungin vuosikate huononi 1,1 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuosikate toteutui kuitenkin 3,9 miljoonaa euroa lopullista talousarviota parempana.

Valtionosuudet toteutuivat vuotta 2020 pienempinä, tähän vaikutti se, että koronatuet maksettiin v. 2020 osana valtionosuuksia, mutta v. 2021 koronatuet haettiin erikseen valtionavustuksina ja kirjattiin toimintatuottoihin.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

10

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta – tuloslaskelma ja käyttötalous

Vuoden 2021 aikana budjetoitua lainanottoa ei käytetty kokonaisuudessaan. Uutta lainaa nostettiin 6,5 miljoonaa euroa, josta Tilakeskukselle kohdentui 5,0 miljoonaa euroa ja Sastamalan Vedelle 1,5 miljoonaa euroa. Lainamäärä pieneni nettona 4,1 miljoonaa euroa. Lainakorkojen matala taso johti siihen, että rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 0,34 miljoonaa euroa budjetoitua parempana.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

11

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta – tuloslaskelma ja käyttötalous

Kaupungin tilikauden tulos, 4,6 miljoonaa euroa, päättyi selvästi ylijäämäiseksi, joka oli lopullista talousarviota (1,6 miljoonaa euroa) 3,0 miljoonaa euroa parempi.

Taulukoissa 1 ja 2 on esitetty tiivistetysti, miten alkuperäinen talousarvio muuttui koko talousarvion tasolla. Poikkeamat muutettuunkin talousarvioon ovat toimintakatteen jälkeisissä erissä melko suuria ja erityisesti verotulot yllättivät suuruudellaan. Lopullisen talousarvion taloudelliset tulokset saavutettiin.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

12

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta – tuloslaskelma ja käyttötalous

Luvut M€	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama	
					alkuperäinen ta	muutettu ta
Toimintakate	-147,4	-0,7	-148,1	-146,6	0,8	1,5
Vuosikate	8,3	1,8	10,1	14,0	5,7	3,9
Tulos	-0,2	1,8	1,6	4,6	4,8	3,0
Yli-/alijäämä	0,05	1,8	1,9	3,9	3,9	2,1
Investoinnit, netto	-8,2	-1,0	-9,2	-7,8	0,5	1,5

Taulukko 1. Talousarviomuutokset ja poikkeamat (tilinpäätös s. 22).

Merkittävät talousarviomuutokset, M€	
Sosiaali- ja terveystoimi	
Asumispalvelut	1,1
Tekninen toimi	
Elävä maaseutu	0,02
Konsernihallinto	
Yhteiset erät	0,4
Verotulot	2,5

Taulukko 2. Merkittävimmät talousarviomuutokset tuloslaskelmaan (tilinpäätös s. 23).

SASTAMALA
sopivasti sykkii

13

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta – tuloslaskelma ja käyttötalous

Seuraavalla dialla olevassa taulukossa on verrattu sitovien nettomäärärahojen ja nettotuloarvioiden toteumaa alkuperäiseen talousarvioon. Taulukosta käy ilmi, että poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon eivät olleet euromääräisesti kovin merkittäviä asumispalveluja lukuunottamatta.

Tarkastuslautakunta arvioi, että vuoden 2021 talousarvio ei kaikilta osin ollut realistinen.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

14

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta – tuloslaskelma ja käyttötalous

	Nettomäärärahat (1000 eur)				Nettotuloarviot (1000 eur)			
	Alkup. talousarvio	Toteutuma	Poikkeama €	Poikkeama %	Alkup. talousarvio	Toteutuma	Poikkeama €	Poikkeama %
KÄYTTÖTALOUSOSA								
Konsernipalvelut								
Konsernipalvelut	4 094	3 920	-173	-4,3 %				
Yhteiset erät					250	698	448	179,2 %
Maankäyttö	1078	929	-149	-13,8 %				
Sivistystoimi								
Varhaiskasvatus	11 607	11 643	36	0,3 %				
Perusopetus	23 762	24 301	539	2,3 %				
Lukiokoulutus	2 567	2 510	-57	-2,2 %				
Elämänlaatu	6 791	6 535	-257	-3,8 %				
Tekninen toimi								
Tilakeskus (taseyksikkö)					3 784	4 314	531	14,0 %
Yhdyskuntatekniikka	2 748	2 607	-141	-5,1 %				
Turvallisuus	1 949	1 912	-37	-1,9 %				
Elävä maaseutu	511	191	-320	-62,6 %				
Sosiaali- ja terveystoimi								
Sote-hallinto								
Perhe- ja sosiaalipalvelut	18 953	18 879	-74	-0,4 %				
Kotihoitopalvelut	8 305	8 662	357	4,3 %				
Asumispalvelut	10 813	11 738	925	8,6 %				
Perusterveydenhuolto	21 839	21 555	-284	-1,3 %				
Ympäristöterveydenhuolto	638	645	7	1,1 %				
Erikoissairaanhoido	37 500	37 643	143	0,4 %				

Taulukko 3. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden (toimintakate) toteutumisesta (tilinpäätös s. 102).

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

15

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta - investoinnit

Investoinnit toteutuivat pääosin suunnitellulla tasolla. Kaupungin nettoinvestointimenojen toteuma oli 7,1 miljoonaa euroa. Tämä oli 2,1 miljoonaa euroa budjetoitua pienempi.

Konsernihallinnon investointiohjelman osalta maanhankintamenot olivat noin 762.000 euroa, kun muutetussa talousarviossa niiden arvioitiin olevan 300.000 euroa. Maanhankintatulot puolestaan olivat 979.000 euroa, kun muutetussa talousarviossa ne olivat 600.000 euroa. Konsernihallinnon tonttien myyntivoitot n. 698.000 euroa ylittivät muutetun talousarvion 48.000 eurolla.

Tilakeskuksen käyttöomaisuuden myynnit toteutuivat suunnitellusti. Tilakeskuksen nettoinvestointimenot toteutuivat 540.000 euroa alle talousarvion. Yhdyskuntatekniikka alitti nettoinvestointimäärärahansa noin 210.000 eurolla.

Investointien luvut vaihtelevat vuosittain eivätkä kaikki luvut ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen. Investoinneissa voi olla merkittäviäkin kertaeriä.

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

16

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta - investoinnit

Suurimpia investointikohteita vuonna 2021 olivat Vammalantien jatke, Tuomiston kiertoliittymä-Aarnontie (n. 1,4 miljoonaa euroa), VT 11 alikulku ja Tiisalantie-Mustianoja rinnakkaisväylä (n. 0,5 miljoonaa euroa), Varilan liikuntahalli (n. 0,5 miljoonaa euroa), Suodenniemen urheilutalo (n. 0,2 miljoonaa euroa), Häijään päiväkotia (n. 0,1 miljoonaa euroa) sekä Mouhijärven yhteiskoulu (n. 0,1 miljoonaa euroa).

Vammalantien jatkeen rakentamiselle osoitettiin 560.000 euron lisämääräraha. Lisäksi sille siirrettiin 230.000 euroa tilakeskukselta. Sastamalan Veden määrärahaa korotettiin 300.000 eurolla Puiskolantien vesihuollon rakentamiskustannusten kattamiseksi. Valtatie 12 valaistuksen täydentämiseen myönnettiin 120.000 euron määräraha. Yhdyskunta-tekniikalta puolestaan siirrettiin 45.000 euroa VT 11 alikulku ja Tiisalantie -hankkeelle. Konsernihallinnon maanhankinnan meno- ja tuloarvioihin tehtiin molempiin 400.000 euron korotus.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

17

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Vuosikate suhteessa poistoihin

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Kunnan tulo-rahoituksen oletetaan yleisesti olevan riittävä, mikäli vuosikate on vähintään poistojen suuruinen. Oletusta voidaan pitää päteväna kuitenkin vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

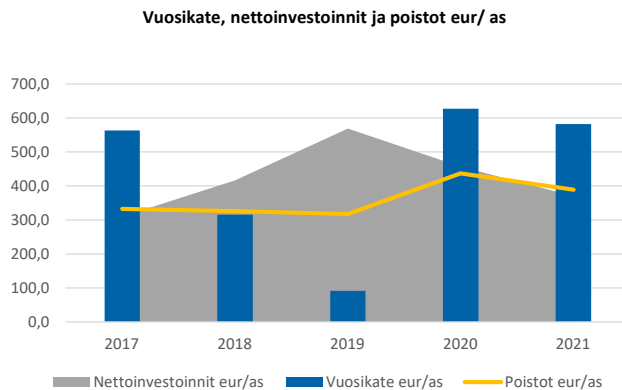
Kaupungin vuosikate suhteessa poistoihin oli vuonna 2021 150 % (2020: 141 %), mikä johtaa ylijäämääseen tulokseen.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

18

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Kuviossa 1 on esitetty, miten kaupungin vuosikate on riittänyt kattamaan poistot vuodesta 2017 lähtien. Vuonna 2021 vuosikate asukasta kohden oli 582,5 euroa, mikä kattoi poistot (poistot 389,2 euroa per asukas). Investointeihin käytettiin 370,5 euroa per asukas.

Kuvio 1. Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot 2017-2021 (Lähde: kaupungin tilinpäätökset 2017-2021).

SASTAMALA
sopivasti sykkii

19

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Verotulot ja valtionosuudet euroa asukasta kohden

Sastamalan kaupungin vuoden 2021 verotulot olivat 90,6 miljoonaa euroa ja 7,7 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuonna 2020. Verotuloja arvioitiin alun perin saatavan 86,1 miljoonaa euroa, mutta muutostalousoarviassa tuloarviota suurennettiin 2,5 miljoonalla eurolla.

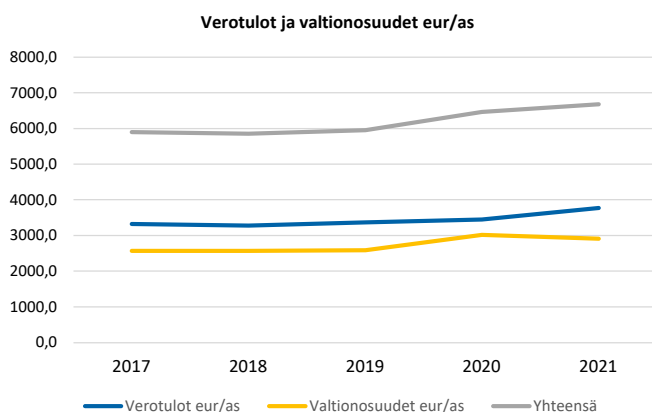
Yhteisöverotulot kasvoivat talouden elpymisen ja yhteisöveron jako-osuuskorotuksen myötä 2,6 miljoonalla eurolla. Lisäksi 0,75 prosentin korotus tuloveroon lisäsi verotuloja 2,6 miljoonalla eurolla. Sastamalan kaupungin verotulojen kehitys oli koko maan kasvun mukaista.

Sastamalan kaupungin vuoden 2021 valtionosuudet olivat 69,9 miljoonaa euroa pienentyen 2,8 miljoonaa euroa vuodesta 2020. Valtion koronatuki Sastamalan kaupungille oli vuonna 2020 valtionosuusjärjestelmän ja yhteisöveron jako-osuuden kautta 7,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 valtion koronatukea maksettiin verorahoituksen kautta n. 2 miljoonaa euroa. Toimintatuottoihin kirjattavana valtionavustuksena koronatukea saatiin n. 3 miljoonaa euroa.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

20

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Kuvio 2. Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys 2017-2021, euroa/asukas (Lähde: kaupungin tilinpäätökset 2017-2021).

Kaupunki voi itse vaikuttaa kaupungin tuloveron ja kiinteistöveron suuruuteen ja välillisesti yhteisötuloveroon esim. tarjoamalla yrityksille sijoittumispaikkoja kaupungin alueelle. Kaupunki ei kuitenkaan voi vaikuttaa tuloveroista tehtävien vähennysten määrään ja toisaalta yhteisövero jaetaan koko Suomen yhteisöveroista lasketun jakosuuden perusteella.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

21

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Lainakanta euroa/asukas

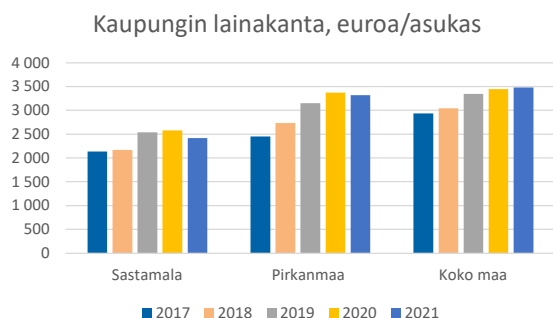
Lainakanta euroa per asukas -tunnusluku kuvaa kaupungin ja kaupunkikonsernin velkaantuneisuuden kehitystä suhteutettuna asukaslukuun. Vuonna 2019, jolloin toiminnan rahavirta ei riittänyt kattamaan investointien rahavirtaa, lainakanta kasvoi selvästi sekä kaupungin että konsernin osalta. Lainakanta on ollut suurimmillaan vuonna 2020 ja on laskenut hieman vuonna 2021.

Lainakannan kasvu ei ole aina huono asia, jos kaupunki on kasvava ja kasvu vaatii investointeja. Esitetyt luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään, vaan esimerkiksi konsernirakenne vaikuttaa lukuihin. Lainamäärä ei myöskään kerro kaupungin tuottamien palvelujen laadusta.

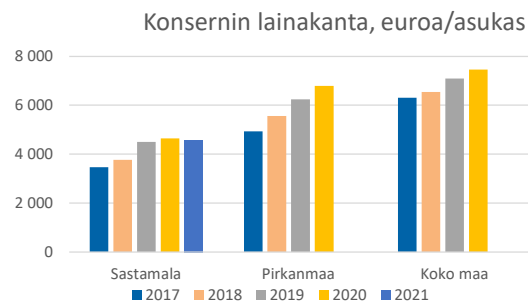
SASTAMALA
sopivasti sykkä

22

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Kuvio 3. Kaupungin lainakannan kehitys 2017-2021 Sastamalassa, Pirkanmaalla ja Suomessa (Lähde: kaupungin tilinpäätökset 2017-2021 ja Tilastokeskus).

Kuvio 4. Kaupunkikonsernin lainakannan kehitys 2017-2021 Sastamalassa, Pirkanmaalla ja Suomessa (Lähde: kaupungin tilinpäätökset 2017-2021 ja Tilastokeskus), vuoden 2021 Pirkanmaan ja koko Suomen konsernin lainakantaa ei vielä saatavilla.

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

23

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

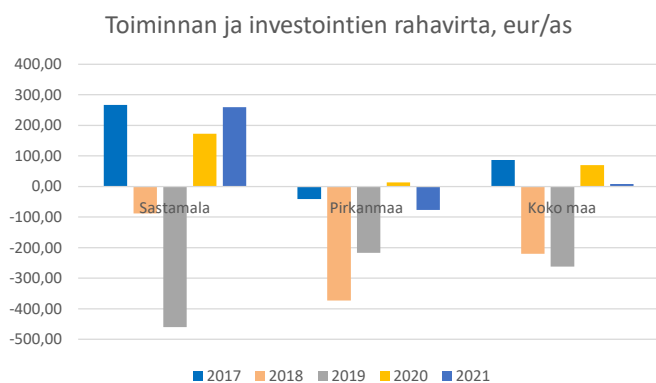
Investointien tulorahoitus

Rahoituslaskelman välitulos toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Tunnusluvussa voi olla vuosittain isoja poikkeamia ja erityisesti isot investointimenot vievät tunnusluvun helposti negatiiviseksi.

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

24

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Sastamalan kaupungin tulorahoitus (vuosikate ja satunnaiset erät) on riittänyt kattamaan investointien nettomenot vuosina 2017, 2020 ja 2021. Vuoden 2019 heikko vuosikate suhteessa investointeihin johti lainamäärän kasvuun.

Kuvio 5. Toiminnan ja investointien rahavirran kehitys Sastamalassa, Pirkanmaalla ja Suomessa 2017-2021 (Lähde: kaupungin tilinpäätökset 2017-2021 sekä Tilastokeskus).

SASTAMALA
sopivasti syyttä

25

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

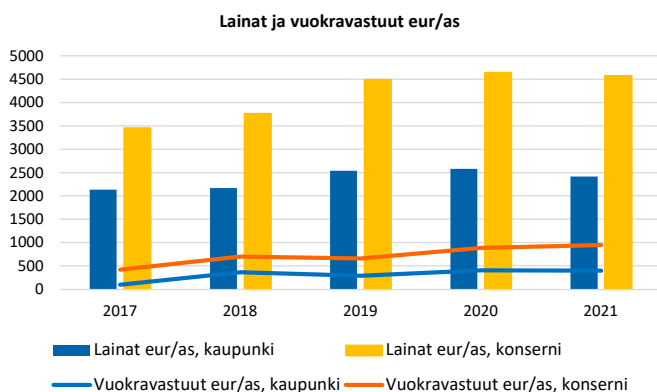
Kunnat voivat investoida suoraan omaan taseeseensa tai vuokrata esimerkiksi tiloja tai koneita. Pelkkää lainakannan kehitystä vertailemalla voi jäädä huomioimatta erilainen palvelujen tuottamistapa.

Vuokravastuiden kehityksen perusteella voidaan arvioida kaupungin vastuiden kehittymistä kokonaisvaltaisemmin. Seuraavalla dialla nähdään Sastamalan kaupungin ja konsernin lainojen ja vuokravastuiden kehitys ajalla 2017-2021. Kaupungin ja konsernin vuokravastuiden kehitys on pysynyt varsin vakaana.

SASTAMALA
sopivasti syyttä

26

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Kuvio 6. Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas, kaupunki ja konserni 2017-2021. (Lähde: kaupungin tilinpäätökset 2017-2021).

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

27

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Kaupunki on uutta lainaa ottamalla saanut laskettua keskimääräistä ottolainojen korkoprosenttia (taulukko 4), koska korkotaso on ollut erittäin matala. Uudet lainat on nostettu kiinteällä korolla (taulukko 5). Tällä on saatu pienennettyä tulevaisuudessa mahdollisesti nousevista koroista johtuvaa riskiä.

Tarkastuslautakunnan mielestä tämä osoittaa hyvää ennakointia ja johtamista.

Lainojen laskennallinen keskimääräinen korkoprosentti	vuoden lopussa (painotettu lainamäärällä)
2016	0,85 %
2017	0,84 %
2018	0,74 %
2019	0,55 %
2020	0,50 %
2021	0,45 %

Taulukko 4. Sastamalan lainojen laskennallinen keskimääräinen korkoprosentti 2016-2021. (Lähde: Sastamalan kaupunki)

Uudet lainat vuonna 2021			
Vesi	1 500 000	kiinteä 10 v	0,317 %
Tilakeskus	5 000 000	kiinteä 10 v	0,317 %

Taulukko 5. Vuonna 2021 otetut uudet lainat ja niiden korot. (Lähde: Sastamalan kaupunki)

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

28

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Konsernitason taloudellisen tuloksen arviointi

Kuntakonsernin taloudelliseen tulokseen vaikuttaa myös tytäryhtiöiden ja osakkuusyhteisöjen tulos. Sastamalan Vesi Liikelaitoksen tulos on mukana kaupungin luvuissa ja sen tavoitteiden toteutumista käsitellään teknisen toimen kohdalla. Tytäryhteisöissä tapahtui seuraavia konsernin tulokseen merkittävästi vaikuttavia asioita.

Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy:n liikevaihto kasvoi hieman yli 5 % edellisvuoteen verrattuna, koska palveluita laajennettiin nykyisille asiakkaille ja v. 2020 koronapandemia aiheutti toimintojen supistuksia. Henkilöstökulut ja materiaaliostot kasvoivat liikevaihdon kasvua nopeammin. Yhtiön tilinpäätös muodostui tappiolliseksi neljäntenä vuotena peräkkäin. Yhtiö on käynnistänyt tasapainottamisohjelman.

Sastamalan Tukipalvelu Oy:n tuottamat tietohallintopalvelut siirtyivät liiketoimintasiirtona Kuntien Tiera Oy:lle vuoden 2021 alusta lukien. Muut SaTun toiminnot olivat siirtyneet jo aiemmin Sotesin ja Monetra Pirkanmaan hoidettaviksi. Yhtiön lakkautus saatetaan loppuun vuoden 2022 aikana.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

29

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Sastamalan Vuokratalot Oy teki liiketappiota vuodelta 2021. Syynä oli korjauskustannusten, käyttö-, huolto- ja henkilöstökulujen talousarvioylitykset. Suurimpia remonteja oli parvekelinjasaneeraukset Marttilan kerrostaloihin, kuntoarvioiden teettäminen ja maalaukset osaan kohteista.

Vuoden 2021 aikana purettiin 2 kohdetta. Vuonna 2021 päätettiin purkaa yksi kohde ja siihen saadaan ARA:n avustusta. Purku toteutuu vuonna 2022. Yhtiön tilojen käyttöasteen keskiarvo oli vuonna 2021 90,39 % (2020: 86,6 %, 2019: 87,55 %).

Tarkastuslautakunta kysyy, onko käyttöasteen kasvu loogista huomioiden purettujen kohteiden määrä.

Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä, miten Sastamalan Vuokratalot Oy:n huolto- ja kunnossapitopalveluiden ulkoistus on vaikuttanut palvelujen laatuun ja miten ulkoistus on vaikuttanut yhtiön talouteen.

Lisäksi tarkastuslautakunta kysyy, millä perusteella on valittu alueet, jotka on ulkoistettu ja joissa tehdään omana työnä.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

30

Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Kiinteistö Oy Hopunkallion vuoden 2021 tulos oli voitollinen. Kiinteistön hoitokulut toteutuivat talousarviota matalampina, korjauksia ei tarvinnut tehdä suunnitellusti. Yhtiön kulurakennetta on saatu pienennettyä suunnitelmallisesti. Vuodelle 2022 Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy:n vuokria lasketaan n. 50.000 euroa ja lisäksi selvitetään Hopunkallion laina-aikojen pidentämistä, jotta vuosikulut saataisiin pienemmiksi ja siten kohtuullistettua perittäviä vuokria.

Sastamalan Lämpö Oy:n vuoden 2021 tulos oli voitollinen. Liikevaihto kasvoi poikkeuksellisen kylmän vuoden johdosta. Yhtiö rakensi vuonna 2021 rengaslinjan uuden Vammalantien jatkeen alle.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

31

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – konsernihallinto

Konsernipalvelut johtaa ja ohjaa koko kaupungin konserniorganisaatiota.

Konsernipalvelujen kokonaiskustannukset alittuivat 4,2% (174 000 euroa).

Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vaihtelevasti. Työllisyystavoite työllisyyskokeilun kohderyhmässä toteutui. Tärkein syy muiden tavoitteiden osittaiseen toteutumiseen tai kokonaan toteutumattomuuteen on ollut koronaepidemia, joka on estänyt lähitapahtumien järjestämistä ja on aiheuttanut epävarmuutta esimerkiksi yrittäjyydestä kiinnostuneiden määrään.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

32

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – konsernihallinto

Maankäyttö vastaa kaupungin yleis- ja yksityiskohtaisesta kaavoituksesta sekä valvoo maankäyttö- ja rakennuslain mukaista rakentamista, myöntää lupia ja neuvoo rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Maankäyttö myös vastaa kaupungin maapoliitiikan toteutuksesta.

Maankäytön valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ovat toteutuneet. Keskustan kehittämissuunnitelman kaavoitus käynnistettiin Pororannan alueella. Torialueen kunnostaminen käynnistyi vuoden 2021 alussa. Tonttien myyntimäärät ja haettujen lupien määrät ovat kasvaneet, mutta silti rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika on pysynyt kahdessa viikossa. Lupien määrän kasvu näkyy myös toimintatuotoissa, jotka ylittivät talousarvion n. 184.000 eurolla (42,8 %).

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota maapoliittisen ohjelman puuttumiseen. Maapoliittinen ohjelma on asiakirja, jossa valtuusto määrittelee maapoliittiset tavoitteet ja periaatteet.

Tarkastuslautakunta kysyy, miten maapoliittisen ohjelman laatiminen Sastamalassa etenee?

SASTAMALA
sopivasti sykkii

33

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – konsernihallinto

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota taloussuunnitelmissa 2021-23 ja 2022-24 oleviin sanamuotoiluihin suhteessa tuulivoimarakentamiseen. Aiemmassa taloussuunnitelmassa oli viittaus maakuntakaavan mukaisten tuulivoimapuistojen edistämiseen. Sen sijaan vuosille 2022-24 laaditussa taloussuunnitelmassa viittaus maakuntakaavan mukaisiin tuulivoimapuistoihin on poistettu.

Tarkastuslautakunta kysyy, miksi suunnitelmaa edistää maakuntakaavan mukaisen tuulivoimarakentamisen kaavoitusta on laajennettu koskemaan kaikkea tuulivoimarakentamista. Onko avoimuus muutosprosessissa toteutunut?

SASTAMALA
sopivasti sykkii

34

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – konsernihallinto

Tarkastuslautakunta kehottaa ympäristölautakuntaa kiinnittämään huomiota siihen, että poikkeamislupien edellytykset tulevat harkituiksi maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella tavalla, päätöksen perustelut perustuvat oikeaan tietoon ja yksittäisten poikkeamispäätösten kohdalla harkitaan vaikutukset voimassa olevien oikeusvaikutteisten kaavojen osoittamaan yhdyskuntarakenteeseen ja alueiden käyttötarkoituksiin.

Tarkastuslautakunta kysyy, onko ympäristölautakunta ottanut päätöksenteossaan huomioon yksittäisten päätösten kerrannaisvaikutukset ympäristön laatuun, palvelutuotantoon ja kuntatalouteen. Miten turvataan kuntalaisten ja maanomistajien tasapuolinen kohtelu lupapäätöksissä?

SASTAMALA
sopivasti sykkii

35

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – konsernihallinto

Tarkastuslautakunta kysyy, millä tavalla varmistetaan, että niin luottamushenkilöt kuin virkavastuulla toimivat palvelussuhteessa olevat tunnistavat omat esteellisyytensä.

Tämä on tärkeää, jotta päätösten kumoutuminen muutoksenhaussa ei toisi kaupungille taloudellista tai mainehaittaa eikä viivästyttäisi etenkin elinvoiman kannalta merkittäviä hankkeita.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

36

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sivistystoimi

Sivistystoimi on toteuttanut eri talouden sopeutustoimenpiteitä ja osan päätetyistä sopeutustoimenpiteistä sivistyslautakunta tai kaupunginvaltuusto on muuttanut tai siirtänyt. Sivistystoimelle asetettu euromääräinen sopeutustarve 550.000 euroa on toteutunut.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että sopeutustoimista päättäminen on vaikeaa ja kuntavaalien myötä osa päätetyistä sopeutustoimista on haluttu peruuttaa. Päätöksenteossa tulevat puntariin sitoutuminen aiempiin päätöksiin ja toisaalta oikeus muuttaa jo tehtyjä päätöksiä.

Tarkastuslautakunta kehottaa huolehtimaan, ettei jo tehtyjä päätöksiä muutettaessa unohdeta talouden sopeutustarvetta, joka ei ole muuttunut. Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota myös päätösten vaikutuksiin kaupungin toimintaan laajemmalti, esimerkiksi henkilöstön saatavuuteen ja jaksamiseen.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

37

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sivistystoimi

Tarkastuslautakunta toivoo selvitystä siitä, mihin tietoon palveluverkkoselvityksen pohjalta tehdyistä linjauksista poikkeavat päätökset perustuivat ja kuinka laajasti päätösten vaikutuksia on punnittu?

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota myös koulukuljetuksia koskevaan päätökseen ja toivoo vastaavaa selvitystä tästä päätöksentekoprosessista.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

38

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sivistystoimi

Varhaiskasvatuksen talousarvio toteutui kokonaisuutena varsin hyvin, toimintakulujen ylitys johtui pääosin sijauskustannuksista, mutta myös toimintatuotot ylittivät talousarvion.

Varhaiskasvatuksen tavoitteet toteutuivat.

Tarkastuslautakunta kiittää siitä, että vaikeasta vuodesta mm. poissaoloista huolimatta, palvelut on pystytty järjestämään.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

39

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sivistystoimi

Perusopetuksen toimintaa vaikutti vuonna 2021 edelleen korona ja sen aiheuttamat opetusjärjestelyt. Keväällä 2021 koulut olivat etäopetuksessa ja muutenkin korona aiheutti lisätyötä ja –kustannuksia poissaolojen ja sijaisjärjestelyjen vuoksi. Koronarahoituksella on voitu järjestää oppilaille tukea koulunkäyntiin, mutta vaikutusten korjaamiseen on varauduttava myös jatkossa.

Perusopetuksen kustannukset ovat ylittäneet talousarvion n. 1,1 miljoonalla eurolla. Syynä ylitykseen on mm. sijauskustannukset, koronasta aiheutuneet lisähankinnat sekä ylimääräiset kulut liittyen ruoka- ja puhtaanpitopalveluihin. Myös tietotekniikkakustannukset (Tiera) ylittivät talousarvion.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

40

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sivistystoimi

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut kaksi kolmesta. Koulu-uupumusta ja koulustressiä kokevien oppilaiden määrä ei ole vähentynyt vaan kasvanut.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että sivistystoimi on seurannut koulu-uupumuksen ja koulustressin määrää oppilaiden keskuudessa.

Tarkastuslautakunta kysyy, millaisin toimenpitein sivistystoimi puuttuu koulu-uupumuksen ja -stressin lisääntymiseen Sastamalassa ja miten toimenpiteiden vaikutusta arvioidaan. Lasten ja nuorten uupumus ja stressi aiheuttavat kauaskantoisia seurauksia.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

41

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sivistystoimi

Oppivelvollisuus laajeni 1.8.2021 alkaen toisen asteen opintoihin, mikä on aiheuttanut lukiokoulutuksen kustannusten kasvua. Lukiokoulutuksen kustannukset kuitenkin toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti ja kustannukset nousivat vuodesta 2020 vain noin 41.000 euroa, joten muuta toimintaa on sopeutettu.

Lukiokoulutuksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että oppivelvollisuuden laajeneminen ei ole aiheuttanut merkittävää kustannusten nousua kaupungille.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

42

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sivistystoimi

Elämänlaatu-palveluihin korona vaikutti sulkemalla keväällä 2021 liikunta- ja nuorisotiloja ja rajoittamalla kirjastopalveluja ja Sastamalan Opiston toimintaa. Sulkuaikana pystyttiin tarjoamaan rajatumpaa kerhotoimintaa ja koulu-uunteja sekä verkkonuorisotyötä. Syksyllä 2021 perustoiminnat pystyttiin jälleen järjestämään.

Kirjastojen kävijä- ja lainausmäärät jäivät rajoitusten purkamisten jälkeen alhaisimmiksi kuin ennen pandemiaa.

Sastamalan Opiston toimintaa toteutettiin syksyllä 2021 lähes normaalisti ja tuntikertymä oli tavoitteen mukainen. Musiikkiopiston toiminta toteutui suunnitellun mukaisesti koronasta huolimatta.

Sastamalan Opiston ja musiikkiopiston yhteinen hallinto aloitti toimintansa 1.8.2021.

Elämänlaadun toimintakate toteutui talousarviota parempana. Vaikka toimintatuottoja ei saatu koronasulkujen vuoksi arvioitua määrää, niin myös toimintakuluista tuli merkittäviä säästöjä.

Elämänlaadun toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vain osittain.

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

43

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sivistystoimi

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä tuloksena, että osa elämänlaatu-palveluiden toiminnallisista tavoitteista on saavutettu koronasta huolimatta (musiikkiopisto).

Tarkastuslautakunta kysyy, onko tehty suunnitelmia elämänlaatupalveluiden houkuttelevuuden lisäämiseksi, esimerkiksi kirjaston toiminnasta tiedottaminen, ihmisten houkuttelemiseksi takaisin palveluihin koronasulun jälkeen. Palveluilla ja sosiaalisilla kontakteilla, joita niissä syntyy, on suuri merkitys kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta.

Tarkastuslautakunta kysyy, millä tavalla kirjastotoimeen kohdennetut selvitykset on otettu käytäntöön? Kuinka varmistetaan kirjastopalveluiden alueellinen saatavuus ja laadullinen monipuolisuus nykyisiin resursseihin nähden?

SASTAMALA
sopivasti sykkettä

44

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – tekninen toimi

Tilakeskuksen toimintakate toteutui talousarviota parempana (n. 531.000 euroa). Tilakeskus on luopunut osasta kiinteistöistä ja asunto-osakkeista. Lisäksi vanhoja rakennuksia on purettu.

Valtuuston asettamat tavoitteet toteutuivat toimialan oman arvion mukaan osittain. Vuokra-asuntojen täyttöaste ei toteutunut ja tyhjien tilojen määrä on hyvin lähellä asetettua 5 %:a rakennusmäärästä.

Tarkastuslautakunta kysyy, mihin tietoon päätös esimerkiksi Kiikan uimahallin myynnistä perustui ja miten laajasti myynnin vaikutuksia oli punnittu.

Tarkastuslautakunta toivoo selvitystä siitä, mihin tietoon viranhaltijoiden valmisteluista poikkeavat päätökset perustuivat ja kuinka laajasti päätösten vaikutuksia on punnittu?

SASTAMALA
sopivasti sykkä

45

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – tekninen toimi

Yhdyskuntatekniikan taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä kevyen liikenteenväylien rakentamista ja tasoristeysten poiston suunnittelua, koska se lisää liikenneturvallisuutta ja viihtyvyyttä.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

46

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – tekninen toimi

Lempäälän lomituksen paikallisyksikkö yhdistyi 1.1.2021 alkaen Sastamalan kaupungin yksikköön ja se on nostanut elävän maaseudun toimintatuottoja ja -kuluja. Myös lomituspalveluiden kysynnän kasvu on nostanut osaltaan tuottoja ja kuluja. Lisäksi metsänmyyntitulot ja kertaluonteinen METSO-suojelukorvaus ovat nostaneet elävän maaseudun tuloja. Elävän maaseudun toimintakate on toteutunut merkittävästi muutettua talousarviota parempana (340.000 euroa).

Toiminnallisista tavoitteista lomituspalvelujen asiakastyytyväisyys toteutui tavoitteen mukaisena.

Lomituspalvelujen alueen muutos ei ole tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan ole vaikuttanut asiakkaiden saamiin palveluihin.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

47

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – tekninen toimi

Sastamalan Vesi liikelaitos on hallinnollisesti osa teknistä toimea.

Liikelaitoksen valtuuston nähden sitova tulostavoite ylitettiin n. 530.000 eurolla eli liikelaitoksen tulos oli voitollinen n. 353.000 euroa. Erityisesti liikelaitoksen tuotot toteutuivat yli talousarvion, mikä tilinpäätöksen mukaan huomioidaan taksankorotustarvetta tarkasteltaessa.

Tarkastuslautakunta arvioi, että Sastamalan Vesi liikelaitos saavutti taloudelliset tavoitteensa huolimatta komponenttipulan aiheuttamasta investointien lykkääntymisestä.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

48

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimen vuoteen vaikutti edelleen koronapandemia ja siitä aiheutuva ylimääräinen työmäärä. Lisäksi henkilöstöpulaan erityisesti sijaisten osalta ei ole nähtävillä muutosta parempaan.

Perhe- ja sosiaalipalvelut kokonaisuutena alitti talousarvionsa hieman. Toiminnallisista tavoitteista ennalta ehkäisevien palvelujen lisääminen toteutui, mutta asiakastyytyväisyys kyselyn mukaan perhe- ja sosiaalipalvelut ei saavuttanut tavoitettaan verkostoyhteistyön toimivuudesta (tavoite 80 % vastanneista on tyytyväinen verkostoyhteistyöhön).

SASTAMALA
sopivasti sykkii

49

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sosiaali- ja terveystoimi

Lastensuojeluilmoitusten määrä, 640 kpl Sastamalan alueella, on kasvanut vuodesta 2020, jolloin ilmoituksia tehtiin vain 397 kpl (v. 2019 525 kpl). Vuoden 2020 ilmoitusten pienempään määrään on saattanut vaikuttaa koronapandemian aiheuttamat sulut esimerkiksi kouluissa. Lapsia koskevat yhteydenotot ovat kuitenkin kasvaneet vuosittain.

Aikuissosiaalityön asiakkaiden kanssa tehtyjen asiakassuunnitelmien määrä, 140 kpl, on jäänyt merkittävästi talousarviosta (500 kpl). Asiakassuunnitelmien määrä on alhainen myös verrattuna vuosiin 2019-2020.

Tarkastuslautakunta ilmaisee huolensa sosiaalitoimen resursseista. Tarkastuslautakunta kysyy, mistä johtuu asiakassuunnitelmien määrän huomattava vähäisyys.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

50

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sosiaali- ja terveystoimi

Ikääntyneiden avopalvelut ylittivät talousarvionsa toimintakatteen n. 360.000 eurolla. Ylitys johtui mm. asiakasmaksulain muutoksen aiheuttamasta tulojen vähenemisestä, koronapandemian aiheuttamasta lisäkustannuksista (henkilöstön suojautuminen, tehostettu siivous) sekä omaishoidontuen palvelujen kysynnän kasvusta.

Toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Ympäri vuorokautiseen hoivaan tehtyjen läheteiden määrä ei laskenut vuodesta 2020 vaan kasvoi. Painetta ympäri vuorokautiseen hoivaan vähentäisi välimuotoisen asumisen lisääminen. Välimuotoiselle asumiselle ei ole kuitenkaan löytynyt soveltuvia tiloja ja palvelu tarvitsee myös rahaa.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

51

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sosiaali- ja terveystoimi

Ikäihmisten asumispalvelut alitti muutetun talousarvionsa, mutta ylitys alkuperäiseen talousarvioon oli n. 925.000 euroa. Toimintatuotot toteutuivat lopulta arvioitua suurempina Valtiokonttorin veteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin myöntämän täydennysmäärärahan sekä koronakorvausten vuoksi. Ikäihmisten asumispalveluiden henkilöstökulut kasvoivat n. 550.000 euroa.

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut yksikään tavoite.

Tarkastuslautakunta kysyy, ovatko tavoitteet olleet kaikilta osin realistisia ja mihin tavoitteiden alitus perustuu? Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty tavoitteiden saavuttamiseen 2022?

SASTAMALA
sopivasti sykkä

52

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sosiaali- ja terveystoimi

Terveyspalvelujen toimintaan vaikutti vuonna 2021 merkittävästi koronapandemia.

Terveyspalvelujen toimintakate toteutui lähes talousarvion mukaisena, mutta sekä toimintatuotot että -kulut ylittivät talousarvion yli 3 miljoonalla eurolla. Kuluja kasvattivat koronapandemian hoito (mm. rokotukset, laboratoriokulut) sekä sijaishenkilöstön tarve. Toisaalta valtio on korvannut näitä koronatukena, mikä näkyy toimintatuotoissa.

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut asiakastyytyväisyys. Muilta osin tavoitteet ovat toteutuneet osittain tai ei lainkaan.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että terveyspalveluilla, ikääntyneiden avopalveluilla ja asumispalveluilla on kaikilla yhteinen tavoite ympärivuorokautiseen hoivaan tehtyjen läheteiden määrän kääntämisestä laskuun. Tavoitteen saavuttamiseen tarvitaan kaikkien toimialueiden työtä, mutta tarkastuslautakunta kysyy, voiko tästä aiheutua myös se, että kukaan ei ota asiaa kunnolla vastuulle?

SASTAMALA
sopivasti sykkä

53

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – sosiaali- ja terveystoimi

Ympäristöjaoksen tekemissä ympäristölupapäätöksissä tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota riittävien vakuuksien asettamiseen.

Lisäksi lautakunta kysyy, miten ympäristö- ja maanainoslupien valmistelussa tehdään yhteistyötä maankäytön kanssa ja miten varmistetaan säännönmukainen tiedon vaihto käsiteltävistä asioista.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

54

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – henkilöstö

Sastamalan kaupungin henkilöstömäärä kasvoi vuonna 2021 yhteensä 82 henkilöllä. Tähän vaikutti erityisesti vuoden 2021 alusta tapahtunut lomituspalveluiden laajentuminen, jossa Lempäälän lomitusyksiköstä siirtyi Sastamalan kaupungin palvelukseen 48 työntekijää.

Ikäihmisten avopalveluihin, asumispalveluihin ja vammaispalveluihin perustettiin 14 liikkuvan hoitajan vakituista vakanssia vuoden 2020 lopussa ja kevään 2021 aikana. Vuokratyövoiman saatavuus on viime vuosina heikentynyt ja osin sen vuoksi on palkattu omaa vakituista varahenkilöstöä.

Koronapandemiasta johtuvista poissaoloista on aiheutunut määräaikaisen henkilöstön tarpeen kasvu.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

55

Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta – henkilöstö

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat kasvaneet vuonna 2021. Sairauspoissaoloja oli vuonna 2021 19,1 kalenteripäivää per työntekijä (2020: 16,4). Sairauspoissaolojen kehitystä on seurattu aktiivisesti ja toimenpiteitä työkyvyn tueksi on toteutettu. Kaupunki on toteuttanut koko henkilöstölle suunnatun korona-ajan työhyvinvointikyselyn huhtikuussa 2021 kolmannen kerran. Kyselyn tuloksia on hyödynnetty suunniteltaessa toimenpiteitä, koulutuksia ja jaksamisen tukea ja toimenpiteistä on sovittu työyksikkökohtaisesti.

Etätyömahdollisuudesta on sovittu normaaliohjeistusta laajemmassa muodossa niissä tehtävissä, joissa etätyö on mahdollista.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että työhyvinvointikyselyjä on tehty ja niiden tuloksia hyödynnetään toiminnassa.

Tarkastuslautakunta kysyy, onko suunnitelmassa toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointia?

SASTAMALA
sopivasti sykkii

56

Päätelmät

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilikauden 2021 taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa kaupunginjohto/tilivelvolliset ovat onnistuneet hyvin epävarmassa tilanteessa.

Toiminnalliset tavoitteet on pääosin saavutettu. Korona-pandemiasta johtuen kaikkia tavoitteita ei ole saavutettu. Kaupungissa on riittävästi onnistuttu turvaamaan palvelut ja palvelujen laatu. Palvelujen määräaikaiset sulut ovat johtuneet valtakunnallisista suluista.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

57

Päätelmät

Sopeutusohjelman 2020-2023 toimenpiteitä on toteutettu vuonna 2021. Osa sopeutustoimenpiteistä on muutettu tai siirretty.

Kaikenkaikkiaan tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota päätöksentekoprosessien kokonaisuuteen; toimielinten, luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyöhön, tietoperusteiseen päätöksentekoon, strategiaan nojautumiseen, suunnitelmallisuuteen yli valtuustokausien ja kaupungin toiminnan kokonaisuuden huomioimiseen.

SASTAMALA
sopivasti sykkä

58

Tarkastuslautakunta kiittää kaupungin henkilöstöä yhteistyöstä tilikauden arvioinnissa.

SASTAMALA
sopivasti sykkii

59

Sastamalassa 13.5.2022

Mirva Iso-Kukkula

Mauri Tuominen

Sinikka Lakkinen

Juha Mäkelä

Kari Oksanen

Hannu Suomela

Riitta Ylikomi

SASTAMALA
sopivasti sykkii

60